

**ТАТАРСТАНРЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЯҢА БҮЛӘК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«24» март 2019 ел

Яңа Бүләк авылы

№36/2

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кису тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Тукай районы прокуроры протесты нигезендә, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гянварендәге 7-ФЗ санлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Уставы, Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны рациональ куллану, саклау һәм яңадан торғызу максатында, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кису тәртибе турында нигезләмәне күшымтадагыча расларга.

2. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Советының 2018 елның 16 августында «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәне раслау турында» 30/4 санлы карагы үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны авыл жирлегенең мәгүләмати стендларында урнаштырырга.

4. Элеге каарны районның рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлгөндә һәм Татарстан Республикасы хоккукий мәгълүмәттән әмбәннән рәсми порталында урнаштырырга.

5. Элеге каар үтәлешен тикшереп торуны үз жаваплылығында калдырам.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет рәисе

М.С.Сагетдинов

Татарстан Республикасы Тукай
муниципаль районы Яңа Бүләк авыл
җирлеге Советының 2019 елның 24
марты 36/2 санлы карарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл
җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә,
физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән
яшел утыртмаларны кису тәртибе турында нигезләмә**

Әлеге нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 маддәсе, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 январенләге 7-ФЗ санлы Федераль законның 61, 68, 77 маддәләре, Яңа Бүләк авыл җирлеге уставы нигезендәхалыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатында эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл җирлеге территориясендә (алга таба – авыл җирлеге) Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кису тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәгे төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табигый һәм ясалма агач, қуак һәм үлән үсемлекләре(паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуакларны кертеп).

Табигый территорияләр-бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган җирлек рельефының, туфракларның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территориияләр.

Территорияне яшелләндерү – табигый барлыкка килгән үсемлек участоклары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләрнең аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участоклары.

Урманлы территорияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табигый территория участоклары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган, 1,3 м биеклектәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпъеллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфракның ин өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табигый үлән үсемлеге.

Әрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив –территориясендә 50 нөсхәдән артык 15 еллық (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян килү–яшел үсентеләргә аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян салу, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кабығының бөтенлеген бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел утыртмаларны□ яки тамыр зонасындагы туфракның заарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юк итү –яшел утыртмаларның исүе яки аларның үсүе тукталуга китергән зыян салу.

Компенсацион яшелләндерү–юк ителгән яки зыян күргән үсентеләрне(2 коэффицент белән) яңадан торгызу

2. Яшел үсентеләрне саклауны төп принциплары

Авыл жирлеге территорииясендә үсә торган яшел үсентеләр саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территорииясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территорииясендә яшел утыртмаларның сакланышын һәм үсүен тәэммин итү буенча бурычлар түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга– күрсәтелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – әлеге оешмаларның житәкчеләренә;

2.2.2. милектә яки арендада булган участокларда –юридик затларга һәм гражданнарга – милекчеләргә яки арендачыларга.

2.3. Яшел үсентеләрурнашкан жир участоклары хужалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел утыртмаларнытиешле карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге нигезләмә авыл жирлеге территорииясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алыш баручы барлык гражданнарга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территорииясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндерелгән территориияләрне һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларны□ үсүен тәэммин итү белән бергә ярашмый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачлар, куакларны) исүе тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә яшел утыртмаларны рөхсәтsez кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территорииясендә агач hәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән форма(1 нче күшымта) буенча хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, кисү урыны hәм аны нигезләү күрсәтелергә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. вәкилнеб (әгәргариза би्रүче исеменнән вәкил эшләсә) вәкаләтләрен раслаучы документ;

3.3.3. участокның якындагы корылмаларга кадәр яки киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка юнәлешләргә кадәр схемасы;

3.3.4. әгәр жир кишәрлеке күчемсез мәлкәтнәң бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгеләүче hәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. биналар hәм корылмалар төзегендә, габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. территория хужалары белән яшел утыртмаларны кисү hәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. утыртмаларны утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык чөлтәрләре вәкилләре белән килештерү(жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән бергә).

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, хат-гариза көргәннән соң, гариза бириүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәт бириүче махсуслаштырылган оешмага түбәндәге документларны алу өчен мөрәжәгать итәргә тәкъдим итә:

3.4.1. яшел үсентеләр исемлеге;

3.4.2. агач-куак киселергә тиешле категориянең санын, төрен билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләү турында. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенеб 2007 елның 22 маенданы 310 санлы карары белән расланган ставкалар нигезендәаерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бириүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнеб гамәлдә булу вакыты – 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты мөрәжәгать итүченеб хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясе нигезендә башкарма комитет житәкчесенеб авыл жирлегендә яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт бириү турында карарын хәзерли

3.6. Эшләрбашкаруга рөхсәт алган очракта, аның мәнфәгатында яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәжәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен әлеге Нигезләмә нигезендә түләү көртергә hәм компенсацион яшелләндерү үткәрү турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач hәм куакларны кискән өчен түләү мөрәжәгать итүчетарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кисү буенча эшлэр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза биручे акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел утыртмаларны кискәләү, төяү һәм чыгару эш башланган көннән алыш өч көн эчендә гариза бируче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш башкарған урында саклау тыела.

3.10. Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, эшләр башкаручи, территория хужасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да со□ түгел) аларны мәжбүри рәвештә яңадан торгыза.

3.11. Агач кисү өчен түләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә ала:

3.11.1. карап-тәрбияләү вакытында кисуләр, санитар кисуләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт эпидемиология күзәтчелеге бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында яктылык режимын бозган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария хәлендә булган (аварга мөмкин булган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел утыртмаларны кисүче гариза биручегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручи яшел утыртмалар комиссия тикшерүе акты нигезендә (2 күшымта) киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе буенча жир кишәрлекендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылғаннан соң, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгәнагач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үзе теләгәнчә эш итә.

3.15. Рөхсәтсез кисү яки яшел утыртмаларны юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. рөхсәт кәгазендә күрсәтмәгән участокта, күләмдә һәм утыртма токымнарынкисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәләргә тимерчыбыктан божралар кигерү яки кәүсәне астан кисү;

3.15.4. үсешен туктату дәрәҗәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;

3.15.5. агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән заарлау;

3.15.6. корыган агачларны үз белдеген белән кисү;

3.15.7. үсеп утырган агач һәм куакларга башка терле зыян салу.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү маҳсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рөхсәтләр нигезендә башкарыла.

3.17. Әлеге нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдеге□ белән утыртмаларны кисуне а□лата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять жаваплылыгына тартыла. Авыл жирлеге территорииясендә әлеге нигезләмә кагыйдәләрен үтәүбарлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсационяшләндәрү

4.1. Компенсационяшләндәрү яшел утыртмаларны рөхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшләндәрү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда башкарыла, эмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да соңга калмыйча.

4.2. Компенсацион яшләндәрү гражданнар яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларны□ хокукка каршы гамәлләре нәтиҗәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән булса) хисыбына башкарыла.

4.3. Әлеге нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш –компенсацион яшләндәрү: 2 коэффиценты белән юк ителгән яшел утыртмаларны яңадан торгызу.

5. Шәһәр төzelеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төzelеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау буенча таләпләрне үтәп алыш барыла.

5.2. Яшләндәрелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшләндәрелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир участоклары төzelеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төzelеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселергә тиешле яшел үсентеләргә бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен әлеге нигезләмәнен 2 һәм 3 булекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан керту һәм компенсацион яшләндәрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Яшләндәрелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеген алыш бару, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеген башкару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшләндәрелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда шартлау, яну куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки аларны юк итәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

7. Административ жаваплылык

7.1. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплылыкка ия.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 1 күшымта

Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Башарма комитеты Житәкчесенә

(оешма исеме яки исем, фамилиясе, атасының исеме, адресы)

Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен чикләнгән кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан жир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак үсемлекләрен кисүгә рәхсәт бирүгезне сорыйм

(оешма исемен яки исем, фамилиясе, атасының исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук төре) урнашкан торак пункты

(торак пункт атамасын күрсәтергә)

Жир кишәрлегендә бар:

агач _____ данә.

куак _____ данә

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча туләргә һәм дендроплан нигезендә яңадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга йөкләмә бирәм.

(Исем, фамилиясе, атасының исеме, имза)
Дата _____

Күшымталар:

1. Беренчелрәхсәт документлары.

2. Жир участогының киселергә тиешле яшел үсентеләртөре һәм саны төшерелгән планы.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 2 күшымта

Яшел утыртмаларны киселергә тиешле дип тану турында
АКТ

Тукай муниципаль районы Яңа Бүләк авыл жирлеге Башкарма комитеты
«_____» _____ ел

Түбәндәгә составтагы комиссия:

1. _____
(Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме, вазыйфасы)

2. _____
(Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме, вазыйфасы)
3. _____
(Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме, вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгләрне билгеләде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме)
2. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме)
3. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасыны□ исеме)